

การประยุกต์ใช้แนวคิดนวัตกรรมการดูแลภาวะเรื้อรังในการส่งเสริม
พฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง กรุงเทพมหานคร

บุญรัตน์ พงศ์ภัณฑารักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การประยุกต์ใช้แนวคิดนวัตกรรมการดูแลภาวะเรื้อรัง ในการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยง โรคความดันโลหิตสูง กรุงเทพมหานคร

THE INNOVATIVE CARE FOR CHRONIC CONDITIONS APPLICATION TO PROMOTE HEALTH BEHAVIOR IN HYPERTENSION AT RISK GROUP, BANGKOK METROPOLITAN

บุญรัตน์ พงศ์ภักดิ์ 5237528 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ทศนีย์ รวีวรกุล, Ph.D., อังสนา บุญธรรม, Ph.D.,
พิมสุภาวี่ จันทนะโสคติ, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการประยุกต์ใช้แนวคิดนวัตกรรมการดูแลภาวะเรื้อรัง ในการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง ในชุมชนเมือง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนทั้งชายและหญิง อายุ 35 - 59 ปี และมีระดับความดันโลหิต ในเกณฑ์เสี่ยงของ JNC 7 แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 30 คน ดำเนินการตามโปรแกรม 12 สัปดาห์ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2555 - มกราคม 2556 โดยกลุ่มทดลอง ได้รับโปรแกรมการประยุกต์ใช้แนวคิดนวัตกรรมการดูแลภาวะเรื้อรัง ประกอบด้วยกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการรับรู้ข่าวสาร สร้างแรงจูงใจ และสร้างการมีส่วนร่วม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ก่อนและหลังการทดลอง ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับบริการสุขภาพ และให้ดำเนินชีวิตตามปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน paired t-test และ independent t-test กำหนดระดับความเชื่อมั่นทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง มีการเปลี่ยนแปลงด้านการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยง ความรุนแรง ประโยชน์ อุปสรรค ต่อการป้องกันโรคความดันโลหิตสูง การรับรู้ต่อการมีส่วนร่วมของตนเอง ครอบครัว เพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในการป้องกันโรคความดันโลหิตสูง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ด้านการควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย และการจัดการความเครียด และการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพ (ดัชนีมวลกาย รอบเอว ความดันโลหิต) ดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนผลของการประยุกต์ใช้แนวคิดนวัตกรรมการดูแลภาวะเรื้อรัง ในการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพเพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคเรื้อรังอื่นๆ โดยพยาบาลสาธารณสุขสามารถนำรูปแบบมาใช้เป็นแนวทาง เพื่อผลลัพธ์ทางสุขภาพที่ดีของประชาชน

คำสำคัญ: นวัตกรรมการดูแลภาวะเรื้อรัง / กลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง / การมีส่วนร่วมของชุมชน

THE INNOVATIVE CARE FOR CHRONIC CONDITIONS APPLICATION TO PROMOTE HEALTH BEHAVIOR IN HYPERTENSION AT RISK GROUP, BANGKOK METROPOLITAN

BUNYARAT PONGPHANTARAK 5237528 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORY COMMITTEE: TASSANEE RAWIWORRAKUL., Ph.D.,
ANGSANA BOONTHUM, Ph.D., PIMSUPA CHANDANASOTTHI, Ph.D.

ABSTRACT

This quasi-experimental research aimed to employ the innovative care for chronic conditions application to promote health behavior in a group at risk of hypertension living in an urban community of Metropolitan Bangkok. Participants were males and females aged 35-59 years old, who were people at risk of hypertension (JNC 7 classification of blood pressure). The experimental group (n = 30) and the comparison group (n = 30) participated in the 12-week program, from November 2012 to January 2013. The experimental group joined the program activities aimed to perceive health information, raise motivation, and participate in hypertension prevention whereas the comparison group had the routine health care service and continued their usual lifestyle. Data collection was done at pretest and posttest: data analysis included percentage, mean and standard deviation, paired t-test, and independent t-test with statistical significance of .05.

The results indicate that, at posttest, the experiment group had higher mean scores of perception on severity, susceptibility, benefits and barriers of hypertension prevention practice than those at the pretest and than those of the comparison group, with statistical significance. They also had higher mean scores of perception on self-participation and participation from family members, community leaders, and health personnel. Their health behavior, diet control behavior, exercise, stress management and their health status indicators, Body Mass Index, waist circumference, and blood pressure level were also better than those at the pretest and than those of the comparison group, with statistical significance.

These findings support the innovative care for chronic conditions application to promote health behavior in the group at risk of hypertension. Public health nurses could apply these strategies in other health promoting schemes for better public health outcomes.

KEY WORDS: THE INNOVATIVE CARE FOR CHRONIC CONDITIONS /
HYPERTENSION AT RISK GROUP / COMMUNITY PARTICIPATION

195 pages